

บทที่ 1

บทนำ

เหตุผลและเจตนารมณ์ของประเทศต่างๆ ในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว เนื่องจากเด็กและเยาวชนยังมีร่างกายและจิตใจไม่เจริญเต็มที่ ยังขาดความรู้สึกลึกซึ้งชอบในการประพฤติปฏิบัติต่างๆ การที่เด็กหรือเยาวชนกระทำผิดอาจเป็นเพราะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมไม่ดี หรือการศึกษาที่ไม่ถูกต้องจากครอบครัวของเด็กและเยาวชนเอง หรือจากสังคมภายนอก ซึ่งหล่อหลอมจิตใจของเด็กและเยาวชนให้เห็นผิดเป็นชอบ หรือเข้าใจค่านิยมของสังคมผิดไป ด้วยเหตุนี้เด็กและเยาวชนจึงไม่ควรได้รับการพิจารณา และพิพากษาลงโทษจากศาลธรรมดาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีแล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้น เพื่อพิจารณาพิพากษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะทั้งคดีอาญา และคดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์และครอบครัว ซึ่งเรียกว่าคดีครอบครัว ศาลเยาวชนเป็นศาลพิเศษประกอบด้วยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตใจของเด็กเป็นอย่างดี ในการพิจารณาว่าเด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำผิดอาญานั้น ได้กระทำผิดจริงหรือไม่ ศาลเยาวชนและครอบครัวยังต้องจัดให้มีการสืบเสาะข้อเท็จจริงถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ถึงประวัติความประพฤติสถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตใจนิสัยอาชีพและฐานะของหรือเยาวชนและของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้นอีกด้วยและในการพิพากษานั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวมุ่งที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขเด็กและเยาวชน ผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นคนดีมากกว่ามุ่งที่จะลงโทษ¹

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย เกิดขึ้นเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จ

¹ บุญเพราะ แสงเทียน. (2547). คำบรรยายกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง. หน้า 32.

พระราชดำเนิรทรงเปิดที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2495 พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสในพิธีดังกล่าว ความตอนหนึ่งว่า²

“...อนาคตของชาติทุกชาติย่อมขึ้นกับเด็ก เพราะเด็กคือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดีอยู่ในศีลธรรม เคารพกฎหมายของบ้านเมืองเสียตั้งแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้นพลเมืองของประเทศจึงจะมีแต่คนดีและประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ก็โดยต้องมีพลเมืองดังกล่าวมานี้ ข้าพเจ้าจึงมีความพอใจที่รัฐบาลของข้าพเจ้า อันมีกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่

โดยเฉพาะ ได้มีความสนใจในปัญหาเกี่ยวกับการที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด และพยายามคิดหาทางที่จะอบรมบ่มนิสัยบุคคลเหล่านี้ให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ข้าพเจ้าตระหนักดีว่า งานนี้เป็นงานใหญ่ งานใหม่ และเป็นงานยุ่งยากเพราะไม่ใช่เรื่องของการศาลเท่านั้น แต่หากมีความสัมพันธ์กับปัญหาการศึกษา ปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพของประชาชน (Public Welfare) อยู่ด้วย...”³

หลังจากนั้นประเทศไทยได้มีการพัฒนาการด้านกฎหมายและด้านการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนหลายครั้ง แต่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดมากนัก⁴ เมื่อพิจารณาจากหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ที่กล่าวถึงเหตุผลในการประกาศใช้ไว้ว่า⁵

“โดยที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชน และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น ไม่ให้อำนาจพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ศาลไม่อาจควบคุมการสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวที่เสนอต่อผู้อำนวยการสถานพินิจได้อย่างเต็มที่ ไม่มีบทบัญญัติเร่งรัดให้เจ้าพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล และศาลไม่อาจแต่งตั้งบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติได้ นอกจากนี้การพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับครอบครัวเป็นอำนาจของศาลธรรมดา โดยไม่มีวิธีการเป็นพิเศษที่จะช่วยเหลือและคุ้มครองสถานภาพของการสมรส

² อภิรดี โพธิ์พร้อม. (2553). 8 ปีแห่งการรอคอยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. *วารสารยุติธรรมปริทัศน์*. หน้า 118-119.

³ พิพิธภัณฑ์ศาลไทย. (2555). *ประวัติศาสตร์ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.museum.coj.go.th>. [2555, พฤษภาคม 24].

⁴ อภิรดี โพธิ์พร้อม. อ้างแล้ว. หน้า 113.

⁵ อัจฉริยา ชูตินันท์. (2549). *กฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัว*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 47.

สามี ภริยา และบุตรผู้เยาว์ ได้อย่างเต็มที่สมควรปรับปรุงวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนให้เหมาะสม เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณค่าของประเทศ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า

ทั้งนี้ ให้คดีเกี่ยวกับครอบครัวซึ่งเป็นคดีที่มีปัญหาละเอียดอ่อนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับคดี เด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาในศาลที่มีวิธีพิจารณาเป็นพิเศษแตกต่างจากคดีธรรมดา โดยการ จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นแทนศาลคดีเด็กและเยาวชน เพื่อปรับปรุงคุณภาพและ เสริมสร้างค่านิยมทางจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมของเด็กและเยาวชน ตลอดจนลด ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว และปัญหาของเด็กและเยาวชนที่เกิดจากครอบครัวไม่ปกติสุข...”

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลเยาวชนและ ครอบครัวขึ้นแทนศาลคดีเด็กและเยาวชน มี 5 ประการ ดังนี้⁶

1) ปรับปรุงวิธีพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (Juvenile Justice) เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็น ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศ

2) เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับครอบครัว (Family Justice) ซึ่งเป็นคดีที่มี ปัญหาละเอียดอ่อนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับคดีเด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาในศาลที่มีวิธี พิจารณาเป็นพิเศษแตกต่างจากคดีธรรมดา

3) กำหนดวิธีการพิเศษที่จะช่วยเหลือ และคุ้มครองสถานภาพของการสมรส สามี ภริยาและบุตรได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ ในการพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัว ศาลเยาวชนและ ครอบครัวจะต้องพยายามไกล่เกลี่ยให้คู่ความในคดี ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันสามารถตกลง ประนีประนอมกันได้ โดยกลับมาใช้ชีวิตสมรสร่วมกันต่อไป โดยถือหลักความสงบสุขและการ อยู่ร่วมกันเป็นสำคัญ และหากไม่สามารถปรองดองกันได้ก็ต้องพยายามทำให้เกิดความเสียหายต่อ สวัสดิภาพของบุตรผู้เยาว์ให้น้อยที่สุด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบุตรผู้เยาว์เป็นสำคัญ (The best of the child)

4) เพื่อปรับปรุงคุณภาพและเสริมสร้างค่านิยมทางจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อ สังคมของเด็กและเยาวชน

5) เพื่อลดปัญหาความแตกแยกของครอบครัว และปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกิดจาก ครอบครัวไม่ปกติสุข

ซึ่งเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ได้นำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มา

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 47-48.

ใช้ในคดีเยาวชนและครอบครัว⁷ ตั้งแต่ชั้นก่อนฟ้องโดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้นำรูปแบบของการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมาใช้โดยอาศัยมาตรา 63⁸ โดยนำมาเป็นทางเลือกในการเยียวยาฟื้นฟู และลดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น และเปิดโอกาสให้ชุมชนของผู้กระทำผิดได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไข และให้เยาวชนสำนึกผิดและได้รับการเยียวยาแก้ไข⁹ เหตุผลในการบัญญัติมาตรานี้ คือ เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานพินิจได้มีโอกาสพิจารณาถึงผลได้ผลเสียในการให้มีการฟ้องคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เพราะถึงแม้เด็กหรือเยาวชนได้กระทำความผิดจริงก็ตาม หากจะมีวิธีการที่แก้ไขให้เขากลับตัวกลับใจได้โดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีก็ควรกระทำ เพราะการฟ้องร้องแม้จะกระทำในศาลเยาวชนและครอบครัวก็ตาม ก็ยังคงเป็นที่น่ากลัวสำหรับเด็กหรือเยาวชนเขาอาจเกิดปมด้อยว่า เขาเคยถูกศาลพิพากษาว่าตนเป็นคนถูกคนโทษ ผู้อำนวยการสถานพินิจได้ทราบประวัติจากผลการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนย่อมรู้ดีว่า ควรจะทำการอย่างไรกับเด็กหรือเยาวชนนั้น จึงจะเป็นการสงเคราะห์แก้ไขที่เหมาะสม อยุ่ไรก็ตามวิธีการตามมาตรานี้มิได้นำมาใช้ในทางปฏิบัติเพราะเป็นการยากที่จะวินิจฉัยว่าคดีใดควรฟ้องหรือไม่ และดูจะขัดกับความรู้สึกของประชาชนในเรื่องของความยุติธรรม¹⁰

โดยรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนดังกล่าว ยังคงเน้นในอำนาจรัฐ (State Power) ในการควบคุมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากเกินไป โดยรัฐเข้ามาจัดการทั้งหมด ทั้งระบบไม่มีพื้นที่ให้ชุมชนและประชาสังคมเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วม มุ่งเน้นแต่จะหาผู้กระทำความผิดมาลงโทษ บางกรณีมิได้ให้ความสำคัญต่อผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรทำให้ข้อพิพาทต่างๆ ล่าช้าในการเข้าสู่ระบบ มีกระบวนการที่จะส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาคดีเด็กและเยาวชนไม่มากเมื่อใช้โทษจำคุกมากเกินไปย่อมเกิดปัญหาคนล้นคุก เด็กกระทำความผิดล้นสถานพินิจ¹¹ ตัวเลขที่เพิ่มขึ้นไม่ใช่มาตรวัดความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทย เมื่อกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่อาจตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวให้ต้องตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว โดยนำมาตรการหรือรูปแบบที่

⁷ สถาบันวิจัยและพัฒนาสภาคดี สำนักงานศาลยุติธรรม. (2553). *กระบวนการสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในศาลยุติธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา. หน้า 140.

⁸ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534. มาตรา 63.

⁹ สถาบันวิจัยและพัฒนาสภาคดี. อ้างแล้ว. หน้า 140.

¹⁰ บุญเพราะ แสงเทียน. อ้างแล้ว. หน้า 163.

¹¹ พศวัต จงอรุณงามแสง. (2553). *ปัญหาการนำมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามาใช้ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ....* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.library.coj.go.th>. [2555, กุมภาพันธ์ 12].

เหมาะสมมาใช้เสริมกระบวนการสำหรับเด็กและเยาวชน มิใช่นำมาแทนที่กระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน เพื่อให้พื้นที่แก่เหยื่อหรือผู้เสียหายตลอดจนชุมชนได้รับการเยียวยาตัวเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด ได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูได้อย่างเป็นรูปธรรมและสามารถวัดหรือพิสูจน์ได้ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 จึงบัญญัติให้มีมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนกระทำความผิด แทนกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน โดยมีแนวคิดมาจากกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) มีหลักว่าต้องเป็นกระบวนการที่ไม่เป็นทางการเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้พบกันในบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการปรองดอง ส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดสำนึกในการกระทำของตน พร้อมภาระในการเยียวยาผู้เสียหาย อีกทั้งมีมาตรการในการเยียวยาแก้ไขป้องกันมิให้กระทำผิดซ้ำ และเปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชน ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ด้วย¹²

มาตรการพิเศษดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งเบาภาระคดีชั้นผู้ศาล (Diversion) หรือเบี่ยงเบนคดีออกจากศาล โดยมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง ถูกนำมาใช้กับคดีที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดที่มีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกิน 5 ปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม และเด็กหรือเยาวชนต้องไม่เคยได้รับโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ยังไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีแนวคิดในการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้ โดยนำแนวคิดในการเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนออกจากกระบวนการดำเนินคดีในทุกขั้นตอน เพื่อแบ่งเบาภาระคดีชั้นผู้ศาล หรือเบี่ยงเบนคดีออกจากศาล (Diversion) และการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้กลับเข้าสู่สังคมได้ เนื่องจากขั้นตอนการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทยนั้น ได้ถูกจำกัดให้นำมาใช้เพียง 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนก่อนฟ้อง และขั้นตอนพิจารณา โดยชั้นก่อนฟ้องเป็นอำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจที่จะพิจารณาว่าเด็กหรือเยาวชนใดที่สมควรจะได้เข้าสู่กระบวนการมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ทำให้เด็กและเยาวชนยังต้องถูกดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมตามปกติ เช่น การสอบสวน การควบคุมตัว ย่อมทำให้เด็กมีตราบาปติดตัว และการที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนไว้ร่วมกันทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบในทางที่ไม่ดีได้ง่าย รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขของมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา เรื่องอัตราโทษจำคุกว่า จะต้องเป็นอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี เป็นเงื่อนไขในการเข้าสู่กระบวนการ โดยไม่มี

¹² พศวัต จงอรุณงามแสง. (2553). ปัญหาการนำมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามาใช้ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.... (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.library.coj.go.th>. [2555, กุมภาพันธ์ 12].

ข้อยกเว้นทำให้การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามีข้อจำกัดเฉพาะคดีเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งบางคดีที่มีอัตราโทษจำคุกเกิน 5 ปี ก็ไม่อาจนำมาตราการพิเศษนี้มาใช้ได้ เช่น กรณีประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสิบปี เป็นต้น และการที่มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญากำหนดเงื่อนไขว่าเด็กหรือเยาวชนต้องไม่เคยได้รับโทษ โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เป็นการไม่เหมาะสม เนื่องจากเจตนารมณ์ของการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน มุ่งเน้นการคุ้มครองสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชน และแสวงหามาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน มุ่งหมายที่จะแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษ จึงสมควรให้มาตรการพิเศษดังกล่าวสามารถใช้ได้กับเด็กและเยาวชนทุกคนที่เข้าหลักเกณฑ์ ไม่ว่าจะเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนหรือไม่ก็ตาม รวมถึงหากพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีรอกการลงโทษ ตามมาตรา 144 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้ศาลสามารถพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษก็ได้ แม้ว่าเด็กหรือเยาวชนเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนได้

ดังนั้น หากพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ยังมีการจำกัดอย่างเคร่งครัดถึงเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวเด็กและเยาวชน ในการใช้มาตรการพิเศษยอมทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาค่าการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนหรือปริมาณคดีที่ล้นศาลได้

จากเหตุผลดังกล่าวสารนิพนธ์เล่มนี้จึงมุ่งศึกษาถึงปัญหาการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาของเด็กและเยาวชน ว่าการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาของเด็กและเยาวชนมีปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการเสนอแก้ไขปรับปรุงกระบวนการดำเนินคดีของเด็กและเยาวชนให้มีความเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำมาตราการพิเศษมาใช้แทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาของเด็กและเยาวชน ในชั้นก่อนฟ้องของประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาค่าการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การนำมาตรการพิเศษมาใช้ในคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แทนการดำเนินคดีอาญาปกติ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์การจัดตั้งศาลเยาวชนที่มุ่งพิจารณาถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดและแก้ไขเยียวยาฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยยังไม่สามารถใช้มาตรการพิเศษเบี่ยงเบนคดีในเด็กและเยาวชนกระทำผิดตั้งแต่เริ่มกระบวนการ รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขที่เคร่งครัด โดยไม่มีข้อยกเว้น และการนำประวัติการรับโทษจำคุกของเด็กและเยาวชนมาเป็นข้อจำกัดในการเข้าสู่มาตรการพิเศษ ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ที่เกี่ยวกับเงื่อนไขการเข้าสู่มาตรการพิเศษให้เกิดความเหมาะสม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ศึกษาวิจัยจากพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู พ.ศ. 2554 ตลอดจนกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง หนังสือ บทความของไทยและต่างประเทศ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม สัมมนา และกฎหมายต่างประเทศ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ศึกษาวิจัยเอกสารรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและวิธีแก้ปัญหาตามสมมติฐาน ซึ่งจะทำการวิจัยโดยวิธีการรวบรวมเอกสารวิชาการ บทความ รายงานการวิจัย งานนิพนธ์ และหนังสือกฎหมายต่างๆ จากการสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศที่มีการศึกษามาแล้วสำหรับการศึกษาภายในประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำมาตรการพิเศษมาใช้แทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ

3. ทำให้ทราบถึงปัญหาการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาของเด็กและเยาวชน
ในชั้นก่อนฟ้องของประเทศไทย

4. ทำให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้มาตรการพิเศษแทนการ
ดำเนินคดีอาญาต่อไป